

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítónak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetések felvez: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Rédey Gyula e. püspök köszöntője.

(Mondotta a D. K. E. ünnepségei alkalmával.)

Nekem jutott az a kiváló és megtisztelő szerencse, hogy a Dunántúli Közművelődési Egyesületet üdvözöljem. Kétszeresen szerencsésnek érzem magamat a megtisztelő megbízás teljesítésében. Először mint Egyháznak igénytelen szolgája, szolgája annak az Egyháznak, melyet méltán nevezhetünk a világ legrégebb, mert közel kétezer esztendő, és az egész ismert világot átfogó egyetemes Közművelődési Egyesületének. Hiszen ez az Egyház az, melynek Alapítóját még ellenségei is kénytelenek voltak ezzel a legmegtisztelőbb címmel ruházni fel: Mester. „Mester — mondják neki a farizeusok — tudjuk, hogy igazmondó vagy s az Ur utját igazságban tanítod.” Ez a Mester, aki az emberiség történetének folyamán elsőnek mondja ki az egész emberiség tanításának szükségét, midőn kiadja a nagy, a világ kiűvelését szolgáló parancsot tanítványainak, mondván: „Menjete, tanítsatok minden népet.” S a tanítványok teljesítik e parancsot.

És a következménye e parancs teljesítésének egy háromszáz esztendőn keresztül tartó küzdelem, melyben a martírok

milliói kiontott vérukkal pecsételik meg a tan igazságát és kivívják az ember összes jogait az elnyomó zsarnok hatalom kezéből: a szabadság, egyenlőség és testvériség szent jogait éppen tizennyolcszáz évvel előbb, mint azt a francia forradalom felfedezte volna. S mikor a népek leigázásán, jogfosztottságán és kizsákmányolásán felépült római világbirodalom véres uralma a barbárok csapásai alatt összeomlik: a romokból ez az Egyház menti meg a görög és római civilizáció legdrágább kincseit, a tudomány, szépirodalom és szépművészetek örök alkotásait.

Mert — mint Chataubriand mondja — „a római birodalom bukásával a tudományok az Egyház szentélyének csendjében lelnek menedékhelyet a pusztulástól”, az Egyház, mint egy örökös szem, oltalma alá helyezi a romokból megmentett ez örökbecsű kincseit az emberiségnek. Szerzeteseinek tiszta és imádságos kezeivel másoltatja le az ó-kori klasszikusok műveit. S mint az akkor kiskoru emberiség gyámja féltve őrzi meg azokat, mintegy nagy és szent örökséget, mely a nagykoruvá vált emberiség új haladásának alapjául fog szolgálni. Az Ő védő szárnyai alól kelnek újra utjukra a tudományok, hogy azután megfussák a fejlődésnek azon nagyszerű és

ragyogó utját, melyre mi, a jelenkor fia ma csak bámulós szemmel tekinthetünk.

Az Egyház nagyon jól tudja, hogy az ezen tudományokban lefektetett alapigazságok csak az Ő küldetését fogják igazolni, csak az Ő általa hirdetett igazságoknak fogják utját egyengetni.

Tudva, hogy a klasszikusokból fennmaradt két nagy alapigazság: „Scientia non habet osorem nisi ignorantem” és „Philosophia primis labiis degustata abducit a Deo uberior hausta reductit ad eum”, — csak az általa hirdetett igazságoknak nyit utat az emberi elmékbe.

De mint e hazának fia is, szerencsésnek érzem magamat, hogy e negyedszázados jubileum napján üdvözölhetem a Dunántúli Közművelődési Egyesületet.

Hogy a babiloni fogságban kelt szoltár szavaival fejezzem ki magamat: „Adhaereat lingua mea faucibus meis si non meminero tui, si non propositero Jerusalem in principio laetitiae meae”.

Ragadjon az én nyelvem az én szám padlásához, ha nem emlékezem meg rólad.

Ha nem teszem az én gyönyörűségem kezdetül Magyarországot.

Mélyen tisztelt Uraim! Jól tudom, hogy e nagy világháborúnak, ennek az emberiség történelmében eddig páratlanul álló

A háboru és a Kárpátok.

Írta és főszerkesztő: Kontraszty Dezső k. r. tanár 1916. május elején.

Az emberiség élete, mint az inga, folytonos lengésben van a békétől a háborúig, a háborútól a békéig.

A béke a gyűjtés, az alkotás kora, amely a nyugalmas fejlődés szolgálatában áll. A háború a pazarlás, a rombolás ideje s a haladást gyakran évtizedekre veti vissza. A békében virágzik a földművelés, az ipar, kereskedelem. Házak, paloták, intézetek, gyárak, iskolák, templomok, vasutak emelkednek, a családi élet zavartalan, a lakosság számban, vagyonban gyarapszik, a tudomány és művészet halad s a nemzet vezetői a közjólét előmozdításán fáradoznak. A háborúban hanyatlak az anyagi élet, pusztul a magán- és közélet, a családnak nyugalma, rendje elvész, a társadalom fegyelme meglazul, a lakosság számban csökken, ijeszítő mérvet ölt a drágaság, inség, háttérbe szorul a tudomány és művészet, a politikai élet szünetel s minden erő egy célra irányul az ellenség legyőzésére.

A békében a jog dönt, a háborúban a legyőztes, az erőszak. A békében nagy arányban halnak meg a betegek, gyöngéek és aggok. A háborúban az egészségesek, az erősek, a fiatalok, a nemzet színe-java. Ezért a béke áldásos hatású, a háborút már a klasszikus költő, Horatius is átkozottának nevezi.

Habár a háború nagyon sok bajjal jár, mégis a népek a legrégebb időtől kezdve napjainkig úgy szívesen szünet nélkül hadakoznak. Ennek a különös jelenségnek okát már régóta keresik a gondolkodók, de igen eltérő eredményre jutottak. Sötét fölfogású filozófusok szerint az ember gonosz, ragadozó állat,

kiben démoni erők működnek: önzés, kapzsiság, irigység, gyűlölet, romlottság, telhetetlenség, bosszúvágy, rombolási és harci düh.

Ilyen az egyes ember. Egyes emberekből állanak a népek, kikben az említett tulajdonságok fokozott mértékben vannak meg és ezek idézik elő a háborúkat. Velük szemben Rousseau azt állítja, hogy az emberek ősi állapotukban szabadok, egyenlők és békés hajlamúak voltak, de a műveltség megromlotta őket. A műveltség alapította meg az elnyomást, a társadalmi különbségeket, minden rosszat, köztük a háborút is. Térjünk tehát vissza a természethez. Daryin, a nagy hírví természettudós szerint a létért való küzdelem nem emberi találmány, hanem a szerves világ törvénye. Amint az állatfajok pusztítják egymást, úgy az emberek, a népfajok is. A harcban az ügyesebbek, erősebbek, alkalmasabbak győznek, mert ők tudják legjobban szolgálni a természet nagy célját, — a fejlődést.

A háború tehát természetes, célszerű és a haladás eszköze. Sz. Agoston viszont a békét tartja rendes állapotnak, a háborút kényszernek, amely által a népek valami jogtalanságot akarnak elhárítani vagy egy elvesztett jogot visszaszerezni. A szocialista írók szerint a háborúkat a kapitalisták, a pénzmágnások, a nagygyárosok, nagytermelőik csinálják, hogy még jobban meggazdagodhassanak. Az államjogászok fegyveres önbíráskodásnak nevezik, amire szükség van valahányszor az egyes államok közt levő vitákat másképpen elintézni nem lehet. Ezért vésette már Richlieu, a híres francia államférfi az ágyúkra a következő fölirat: ultima ratio regum. A királyoknak utolsó szava, mert ha az egyezkedések, a tárgyalások nem vezetnek eredményre, akkor a fegyver, az ágyú dönt. Végül a történelem maga nem foglalkozik a háborúval

általában, az ő földadata csupán előadni az egyes harcok okait, lefolyását és következményeit. Ma már körülbelül hatezer éves mult áll mögöttünk, elég anyag arra nézve, hogy megállapítsuk, miért is küzdöttek elődeink. Küzdöttek a világhatalomért mint Nagy Sándor, Julius Caesar és Napoleon, az emberi jogokért, mint a nagy francia forradalom, a vallásszabadságért, mint a Makkabeusok, Bocksay István és Bethlen Gábor, a kereszténységért, mint Hunyadi János, az egyház vezérszerepéért, mint a középkor nagy pápái, új hazáért, mint Árpád, politikai önállóságért, mint a 48-as honvédek, a nemzeti egységért, mint Garibaldi, Moltke és Bismarck, a haza megmentése végett, mint a lengyel Kosciuszko, nemes lelkesedésből, mint a francia lovagok az első kereszties hadjáratban, az egyéni szabadságért, mint Spartacus és Dózsa György, a gyarmatokért, mint az angolok, bosszúból, mint II. Szulejmán Szigevár ellen, irigységből, mint Spárta Athén ellen, a vagyonközösségért, mint a kommunisták, kapzsiságból, mint az oroszok és Nagy Frigyes Lengyelország fölőstása alkalmával s a főnálló társadalmi rend teljes lerombolása végett, mint az anarchisták.

Ezekből a példákból nyilvánvaló, hogy a népek mindig valami érték, cél, érdek miatt fogtak fegyvert. Így van jelenleg is.

Érdekek vezetnek ellenfeleinket, de ezeket ma még nehéz teljesen megállapítani, mert hisz diplomataik, miniszterek nyilatkozataira vagyunk utalva, kiknek pedig sohasem volt főerényük az igazmondás. Követik Talleyrand tanácsát: „A szavak arravalók, hogy az ember elrejtse gondolatait.” Csak egy van, aki őszintén beszél, — a hitesszó olasz. Salandra miniszterelnök ugyanis nyíltan ki-mondotta: — „Olaszország politikájában a sacro egoismo, a szent önzés lesz az irányadó.”

szörnyű megpróbáltatásnak küzdelmében a mi hős fiainknak csodálatos vitézsége csak azért állhatta ki ily nagyszerűen a tüpróbát, mert karjuknak nem lankadó acélos erőt, szívüknek a halált nem rettegő erkölcsi erőt azok az igazságok adtak, melyeket ez a közművelődési egyesület nem csupán mint elvi igazságokat irt zászlajára, de melyeknek a magyar elmékben és szívekben való meggyökeresedésére annyi önfeláldozó gonddal és hazafias, lelkiismeretes fáradsággal 25 hosszú esztendő leforgása alatt minden lehető elkövetett.

A fajszeretet, az anyanyelv szeretete s e kettőt mintegy szent egységbe foglaló hazaszeretet van írva az önk zászlajára. Igazságok ezek, melyek világosságot gyujtanak az elmékben és lelkesedést a szívekben. Ezek azok az erkölcsi erőforrások, melyek kiapadhatatlanul sugározzák küzdő fiaink lelkébe a türot, kitartó, soha nem lankadó energiát és halált megvető bátorságot. S a mennyei Gondviselés örökösödött felettünk, hogy ennyi önfeláldozó erő kifejtésnek megadják jutalmul a győzelmet.

Mélyen tisztelt Uraim! Heine, ez a különben nem egészen megbízható lelkülettű költő, mondja magáról: Én a szent Grál lovagnak fegyverhordozója vagyok, annak a szent lovagnak, akinek zászlaján az igazság jelszava tündökölt; készen minden pillanatban egész életemet állítani be az ő szolgálatába.

Az az erős meggyőződése, hogy önk mélyen tisztelt Uraim, jogosan elmondhatják ezt magukról. Minden jel arra vall, hogy ez a rettenő megpróbáltatás lassankint ugyan, de mégis csak végehez közeledik. Az a fehér galamb, a béke galambja, csőrében az olajjaggal, mintha már szárnyát bontogatná.

Lehet, hogy nem sok időre, lehet, hogy valamivel később, de nekem erős a hitem, hogy sokáig már nem késhetik és talán éppen arról az erkélyről száll az érkezését oly sóvárogva leső, oly epedő vággyal váró világ felé, amelyen az ujonnan választott

pápa első áldását adja urbi et orbi, — az örökvárosnak és világnak.

De legyen bármint, mélyen tisztelt uraim, ezt a béke galambot, melynek csőrében az a zöld olajág, a béke olajága az Önök nemes és fáradhatlan működésének palmaágát is jelenti, nem kell már féltünk semmiféle holló, héja, ölyv, sólyom vagy vércse vijjogásától és támadásától, mert két hatalmas harci madár: a német sas és a turul hatalmas szárnyai védik mindenféle ragadozótól.

Poharamat emelem az Önök drága egészségére, jólétére és zavartalan boldogságára.

HIVATALOS RÉSZ.

Zsinati vizsgálat. A f. évi május hó 24-én megtartott zsinati vizsgálatra jelentkezők közül: *Majör György* keszthelyi hitoktórá, *Kiss György* lepsényi lelkészhelyettes, *Nagy István* lábodi házikáplán és *P. Horváth Domonkos* szentferencendi atya jeles; *Szabó József* enyingi lelkész jó eredménnyel állották ki a vizsgálatot.

Dispositio. Kápláni minőségben áthelyezettek: *Radovics* László Kiskomáromból *Karadra, Supka* Márton Barcsról *Kiskomáromba, Mayer Dömötör* Sümegcsehiből *Barcsra, Csendes Gyula* Zákányból *Szöladra.*

Gazdák benzín és ásványi kenőolaj szükségletének biztosítása. Ez idő szerint az országban levő benzín, benzol és ásványi kenőolajokat csak beszerzési engedély ellenében vásárolhatnak a gazdák. A mezőgazdasági üzembn használt gépek céljaira szükséges benzín, benzol és kenőolajokra a beszerzési engedélyt a földművelésügyi miniszterium XII. osztálya adja meg. A beszerzési engedélyhez szükséges kérvényminták a vármegyei gazdasági egyesületnél kaphatók a szükséges postaportó beküldése ellenében. A kisebb motortulajdonosok benzín beszerzésének megkönnyítése végett intézkedés történt azonban, hogy a hazai ásványolaj-finomító és adómentes benzín-raktárak esetrelésre a miniszterium engedélye nélkül is legfeljebb 2 hordó benzint kiadhassanak.

A gépkénőolajok beszerzésének megkönnyítése végett az összes nagyobb gépolajkereskedők, valamint az ásványolaj-finomító vállalatok

helyén 1914. nov. 22-én hétfőn nyugodtan megkezdjük az előadást. — Hisz' az előző hét adatai szerint a központi hatalmak 30 ezer embert fogtak el, az oroszok főhadserége Varsó felé hátrált és százával szállították a foglyokat.

Volt ugyan Höfer jelentésének egy gyanús része: „orosz csapatok a Kárpátok felé nyomulnak, aminek a most megindult nagy harcokkal csak alarendelt jelentősége van.” Ez legkevésbé sem nyugtalanított minket. Másnap a hangulat teljesen megváltozott. Reggel 9 óratól kezdve több mint ezer tréncocsi vándorzogott a főúton keresztűl véres, kisebesedett hátú lovakkal, sápadt, kimerült emberekkel, akik kérdezősködéseinkre vagy csak legyintettek vagy ennyit válaszoltak: „nyolc napja jövőnk Galicziából, alig tartunk pihenőt, baj van.”

A megyei- és országúton szeker szekeret ért. — A vonatok egyre-másra hozták rendkívül összehúzólvaa a menekülteket. Különösen sokat szenvedtek a csecsemők, gyermekek, nők, aggok, akik fáztak, éheztek, panaszokdaltak és sírtak. Az állomáson tolongás, veszekedés, láрма, kapkodás és a gazdátlan podgyások tömegei. A városban szintén nagy volt a zavar. Az egész katonaság element. Parasztkocsik, hintók, autók vitték az embereket. A hivatalos falragaszok előtt izgatott csoportok tárgyaltak. Rémhírek terjedtek. Bukovinát, Galiciát elfoglalták, Przemysl teljesen körülzárva, Kassát kiűrtették, az oroszok benn vannak az országban, iszonyú dolgokat művelnek, egy nap mulva itt lehetnek. Tanácstalanság, félelem, a szellemi bénultságnak egy neme vett erőt mindnyájunkon. Így mult el a délelőtt. Délután semmi hír. Este azt az értesítést kaptuk, hogy az oroszok a duklai hágón betörték, elárasztották Sáros és Zemplén megyék északi részét, a mi seregeinket mindkét megyében visszaverték. (Vége köv.)

engedélyt nyertek, hogy ásványi kenőolajokat kisebb mennyiségben beszerzési engedéllyel nem bíró mezőgazdáknak is kiadhassanak. Ily módon a kisebb cégek esetrel-esetre hengerolajat legfeljebb 15 kgr.-nyi, gépkénőolajat pedig legfeljebb 1—2 hordó mennyiségben adhatnak ki gazdasági üzemeik részére engedély nélkül.

Ünnep után.

A vasárnapi kulturünnepep megértő lelkek igaz gyönyörködését váltotta ki. Az érzések hullámlázása még napokig rezdült, mint virágpartos tó vize, ha szárnyas szellő simogatja. Lelkivilágunk unott egykedvűsége, mely csak a háboru ingereire mozduj, felüldült. Prőzai gyürődöttségét varázslatos erő keretbe feszítette, hogy mint főhehr papirlapra, reá íródjanak ihletett elmék művészi gondolatai.

Vendégeink nagyobb tömege már a közgyűlési nap délutánján elutazott, *Apponyi Albert* gróf, *Berzeviczy Albert* s *Ilosvay Lajos* államtitkár csak hétfőn hagyták el városunkat. A diszgyűlésen s városunkban szerzett kellemes impressziók leginkább visszatérőzödtek *Rákosi Jenő* lapjában, de az ünnepi örök nemes tartalma, lelkek mélyébe verődött nyom relifje állandó marad mindazokban, akik meleg, szives érdeklődéssel voltak részesei városunk figyelmes megbecsisülésének s mi bennünk veszprémiekben is, akik a tiszteletadásra készlegesen sorakoztunk.

A gyönyörű összhang, melyben vendégek s vendéglátók egyesültek edes jutalma azoknak is, akik tudasuk kincseit pazarol osztogatták közöttünk s azoknak is, akik buzgalmukkal, lelkeségükkel s áldozatkészséggel e néhány ünnepi óra örömét, lelki élvezetét előkészítették.

Gyümölcsözön e szép kulturális ünneppap városunk javára s vezesse szándékunkat a közműveltség gazdagítására s erősítés akaratunkat e város szellemi s anyagi kulturájának tökéletesítésére. Buzdítson erre bennünket a falai közül elküldött hódoló táviratra érkezett s ünneppapunkat ragyogó koronával ékesítő királyi köszönet, mely a D. K. E. elnökségéhez ebben a szövegben érkezett:

Ö császári és Apostoli királyi Felsége a Dunántúli Közművelődési Egyesület e hó 21-én Veszprémben *Hornig Károly* báró bibornok püspök ur Ö Eminenciája védőségével tartott jubiláris közgyűlésből Jeltőségod által előterjesztett hódolatot és jókívánatokat, valamint dicsőségesen küzdő hadairól való megemlékezést élénk megelégedéssel fogadta s a Dunántúli Közművelődési Egyesületnek hű és hazafias érzelmei eme meleg megnyilatkozásáért legkegyelmesebben szives köszönetét küldeni méltóztatik. Legfelsőbb parancsra: *Daruváry.*

A pozsonyi m. kir. Erzsébet-tudományegyetem méltó emlékét óhajt állítani a harcúren hósi halált halt, ott szerzett betegsúgúben elhunyt, eltűnt, hadifogsúgban jutott, kúttűtetésben részesült és általában hadisúgálatura bevonult hallgatóinak; valamint a megsúnt m. kir. jogakadémia volt hallgatóinak is. Az adatok lehetőleg pontos összegyűjtésének céljából azon kéreessel fordulok a hadvavonult pozsonyi egyetemí, illetve a volt kir. jogakadémiai ifjak szűlóihez, testvéreihez, rokonaihoz, hozzátartozóihoz és jóbarátaihoz, hogy a katonai szúgálatot teljesító, vagy teljesített pozsonyi egyetemi hallgatók nevé, születési évét, helyét és az apa nevének megjelölésével; a csapattestet ahol szúgálatot teljesítettek; a katonai rangfokozatot, az esetleges hósi halál helyét és idejét, a harcúren szerzett elhalálózás napját és helyét, a hadifogsúgba jutás vagy eltűnés helyét és idejét és a kiérdemelt kúttűtetésekre vonatkozó pontos és megbízható adatokat a pozsonyi m. kir. Erzsébet-tudományegyetem rektori hivatalával (Káptalan u. 1. I. emelet) közúlni sziveskedjenek.

Használjunk hadisúgály-bélyegét!

— **Orvhalászok.** Szigorítják az orvhalászok ellenőrzését, mert ebben a hustalan időben neki-bátorodtak, sőt megsokasodtak. A csendőrijárás óráiban vetésekben hasaló, nádasokban guggoló s vizet álló orvhalászok cselekedetét mi ugyan nem tartjuk dicseretes dolognak, de az is bizonyos, hogy a halcsenésért leült hűvös büntetést a köznép sem tarja megbecsületlenítőnek. Ez a könnyűen ves, no meg az ivás idején oly egyszerű módon kínálkozó, dus halzsákmányhoz juttató kedvezőség s talán még inkább a piros leben hőfehéren mosolygó, vagy a nyárson pirosodó izes falatok csiklandó illata csábítgatja őket a tilos után. A viztálajdonosok és bérlok azonban megirigyelték a kedvelést s most a földmivelésügyi minisztertől az orvhalászok szigorubb minősítését s büntetését kérelmezték. Habár ők is jól tudják, hogy a balatonparti orvhalászok furfangja s a tilossal után csalogató halalós kívánsága minden törvény és csendőr szigorán tuljár s estéknént mégis csak rotyog egy-két zöld foltos csuka s patyolat husu fogas a pincszerei serpenyőkben.

— **A rokkantak munkakönyve s igazolványa.** A kereskedelmi miniszter a rokkant katonák jövőjének biztosítása érdekében igen fontos intézményt létesített. Az ország több helyén a kórházakat megfelelő szakiskolával kötötték össze. Ezekben a rokkant katonák gyógykezelésük mellett megfelelő ipari kiképzésben is részesültek. Most aztán a kereskedelmi miniszter kimondta, hogy az ilyen ipariskolák elvégzése rendes munkakönyv váltására jogosít. Sőt ha illető munkakönyvet váltó katonai igazolja, hogy már két évig gyakorlatilag is képezte magát, ez esetben rendes iparigazolványt kell kiadni részére.

— **Tilos a fiatal úszók levágása.** A földmivelésügyi miniszter az úszóborjúk, 3 évesnél fiatalabb úszók és hasastehenek levágását tiltotta. Minden emberi fogyasztásra szánt szarvasmarhát a husvizsgálónak közreműködése és annak alapján meg adott engedéllyel szabad csak levágni. A husvizsgáló köteles az úszóborjúk, hasastehenek és 3 évesnél fiatalabb úszók levágását megakadályozni.

— **Balatonvármegye.** A balatonkultusz közhasznú mozgalomból született meg az eszme, hogy a Balaton közvetlen környékét ki kell kapcsolni törvényhatóságai területéből s mint Balatonvármegyét kell egyesíteni. Az eszme csakhamar lekerült a napirendről. Most azonban, hogy a Balaton ügyei a vármegyei közegektől függetlenül, egyseges vezetési alá jutottak, újra szárnyat öltött a régi gondolat: az új vármegye megalkotása. A tervezők a Balaton vármegyébe Veszprém, Somogy és Zala megyék balatonparti részét óhajtják egybekapcsolni. Azt hisszük, hogy ehhez a csonkításhoz, az ilyen kedves és értékes részek elvételéhez ugyan maguknak a vármegyéknek is egy-két szavuk!

— **A lelkészek nem kötelezhetők közszolgálatra.** A közigazgatási hatóságok tévesen értelmezték a belügyi kormány egy rendelkezését, hogy rekvirálás foganatosítására a többek között lelkészek is felkérhetők és ugyanez rendelet értelmében az esetleg vonakodók közszolgálatra ki is rendelhetők. Egyes hatóságok a kirendelési jogot a lelkészekkel szemben is alkalmazták, jöllehet, ezek hasonló közszolgálat alól mentesek. Amennyiben tehát lelkészek felkérés alapján a közérdekű szolgálatot önként nem hajlandók teljesíteni, velük szemben a kirendelés joga nem alkalmazható és ha ilyen már történt volna, ez az intézkedés azonnal hatálytalanítandó.

— **Halfogás statisztikája.** Részletes kimutatást olvassunk a *Halászát* c. szaklapban a balatoni halfogásról. Az évi mennyiség már a háboru előtti is váltakozott. Néha megközelítette a tizezer métermázsát, néha felére csökkent. A háboru előtti

évek halfogása majdnem átlagosan 7—8 ezer mázsa között ingadozott. Amíg azonban pl. 1913-ban a halfogás évi eredménye 7246 métermázsá, addig 1914-ben csak 4482 métermázsá s 1915-ben 4507 métermázsá volt. Az utóbbi tizenöt év alatt a Balatonból kifogott hal mennyisége 108.270 mázsa. Ebből persze hiányzik a halászati tilalom alatt kifogott halmennyiség.

A háboru krónikája.

Május 22. Katonáink tiadalmasan nyomulnak előre az olaszok földjén. Több helységet foglaltak el. Az ellenség mindenütt menekülni kénytelen. Tegnap több mint 3000 olaszt, köztük 84 tisztet fogtunk el és 25 ágyút és 8 géppuskát zsákmányoltunk. — A Mort Homme déli és délnyugati lejtőjén a németek 31 tisztet és 1315 közembert ejtettek foglyul s egyéb hadiszereken kívül 16 géppuskát és 8 ágyút zsákmányoltak. Az ellenség gyöngye ellentámadásai elmaradtak. — Az orosz és a délkeleti harctéren nem történt jelentős esemény.

Május 23. Az olaszok veresége a déltiroli harcvezetésénél nagyobb terjedelmet ölt. A támadás kezdete óta 23.883 hadifoglyot, köztük 482 tisztet számítottunk össze: Zsákmányunk 172 ágyura emelkedett. — A német csapatok angol állások több vonalát mintegy két kilométer szélességben elfoglalták. Az angolokat „egészen rendkívüli véres veszteség” érte. A franciákat a Maastól balra nagy kudarc érte.

Május 24. Az olaszok menekülve elhagyták Burgent (Borgo). A gráci hadtest olasz földön üldözi a megvert ellenséget. Elfoglaltunk egy újabb olasz erődöt. — A franciák mindenütt ellentámadást kíséreltek meg. A németek heves harcban visszaverték őket. — Az orosz és a délkeleti harctéren a helyzet változatlan.

Május 25. Az olaszokat egyre mélyebben üldözzük saját földjükön. Katonáink még egy páncélos erődöt foglaltak el. A támadás megkezdése óta 24.400 olaszt, közte 524 tisztet fogtunk el, 251 ágyút, 101 géppuskát és 16 aknavetőt zsákmányoltunk. — Az orosz és a délkeleti harctéren nincs nevezetesebb esemény. — A németek elfoglalták Cumlérest. Az angolokat igen nagy veszteség érte. A Maas-területen tovább dühög a rettenetes küzdelem.

Május 26. A harci tevékenység a doberdói szakaszon, Fiitschnél és a Plöckennél élénkebb volt, mint az utóbbi napokban. A Sugana-völgytől északra csapataink elfoglalták a Cima Cistát. A Brand-völgyben csapataink birtokba vették Chiesat. A támadás területén utólag még tíz ágyúval növekedett eddigi zsákmányunk. — A Maastól nyugatra a franciák három támadást intéztek a tőlük elfoglalt Cumiéres falu ellen; mind a három meghiúsult. A Caillette-erdőben a franciák egész napon át hiába támadták. A nagyon súlyos véres veszteségükön felül 850 embert vesztek foglyokban; 14 géppuskát zsákmányoltak a németek. — A délkeleti és az orosz harctéren nincs nevezetesebb esemény.

Anyakönyvi kivonat.

— 1916. május 12-től 1916. május 25-ig. —

Születés.

Németh István mezőgazdasági cseléd és Csécsi Anna fia István r. kath. — Prukner András bognársegéd és Nagy Mária ikergyermekei Gyula és Kálmán r. kath. — Léber Ferenc földmives és Schöni Éva fia Antal r. kath. — Csepely Dezső temetkezési vállalkozó és Veszprémi Alojzia fia Imre ref. — Csete

Sándor szabóiparos és Horváth Emilia Jolán fia Sándor Zoltán ág. h. ev. — Csizmadia József magyar államasuti pályafő és Király Karolina fia Gyula ref. — Sebestyén János gépész és Kolontári Vilma leánya Vilma ref.

Halálozás.

Kaszás Mihály hadapród, izr. 20 éves 1915. július 23-án hósi halált halt. — Nagy Imre katona, ref. 32 éves 1915. október 9-én hósi halált halt. — Buroncz Rozália r. kath. 12 éves. — Deutsch József izr. 3 hónapos. — Németh Dániel házmester r. kath. 78 éves. — Kiss Erzsébet r. kath. 7 hónapos. — Jónás Jenő r. kath. 3 hónapos. — Georgi Károly könyvkötőiparos r. kath. 68 éves. — Stefanics Erzsébet vasalónő r. kath. 26 éves.

Házasság.

Az elmúlt héten nem kötetett.

Járványos betegségek ellen legjobb óvszer a

KRONDORFI

természetes savanyúviz

bor, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár: REININGER DEZSŐ, Veszprém.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-ter 22. sz. Telefon 49. Inter-urban

Wellner Gyula

régi jóhírű fogászati műterem. Rendelkezésre áll az összes fogszabta vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpadiás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

Eladó ház.

Virág Benedek-utca 3. szám alatt levő

ház

szabad kézből a z o n n a l eladó. Bővebbet: Pongrácz Jakabné urnőnél.

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR“

helyettesíti a rézgalicot. :: ::

A „Peronoszpor“ évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor“ összetétele kitűnő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor“ kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor“ ab Budapest 1 korona 50 fillér. — Használati utasítással. — Legkisebb szállítmányt 5 kilós csomagokban utánvét mellett :: szállít:

a „PERONOSZPOR“ Vezérképviselő Budapest, VII., Damjanics-utca 30. sz.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege- és gyarmatárú-
kereskedő, ásványvíz nagy raktára
VESZPRÉM.

Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Tavaszi idényre

az összes gyógy- és ásványvizek
friss töltésben megérkeztek

Mohai Agnes, Rohitsi templom és
Styria, Salvator, Gieshübler, Bik-
szádi, Selters, Borszéki, Karlsbadi,
Csizi, Répáti, Billini, Marienbadi,
Mühlbrunn Sprudel, Schlossbrunn,
Málnási Siculia és Mária, Parádi
kénes és Arzén, Preblau, Guber,
Igmándi és Ferenc József keserűvíz

Főraktára Veszprém és vidéke részére

a szt. Lukács Kristályviznek,

árak patent porcellándugós üveggel együtt:

90 fill. 84 fill. 76 fill. 50 fill.

2 lit. 1½ lit. 1 lit. ½ lit.

Finom hentesárak,

sajtok, déligyümölcsök, korai
főzelékek. Bor, pezsgő, likőrök

Hus-, gyümölcs-, főzelékkonzervek

Gerbaud (Kugler) raktára

Linoleumok és padlóbeeresztő szerek

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitel-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Igen tisztelt Méhész Urak!

Van szerencsénk becses tudomására
hozni, hogy Székesfehérvárott, Pálya-
utca 28. sz. házunkban egy nagyobb
gőz-viaszolvasztó és mülép
készítő műhelyt

létesítettünk.

Ezen vállalkozásunk oda irányul,
hogy a t. méhésztársainkat hathatósan
támogassuk és általános megelégedést
nyújtunk, még pedig olyképpen, hogy
amerikai hengergépünkön vegyítisza
viaszunkból 1-ső rendű mülépet állí-
tunk elő.

A mülép napi ára ezidőszert kilog-
rammonként **9 korona.**

Elvállalunk tiszta és salakmen-
tes viaszt müléppé való kihenger-
lésre is, melyért kgr.-ként munkadíj
fejében **1 korona 40 fillért**
számítunk.

Egyben értesítjük a t. méhésztársakat,
hogy 10 kgr. száraz sonkoly beküldése
ellenében 15 kgr. vegyítisza 1-ső rendű
sárga mülépet adunk a megadott méret
szerint, ami által célunk a méhésztársak
urakat egy nagy és fáradságos mun-
kától megkímélni.

Az igen tisztelt méhésztársak eme
vállalkozásunk szives pártfogását kérve,
maradtunk kiváló tisztelettel:

Pollermann Pálné és Társa
gőz-viaszolvasztó és mülépkészítő telepe
Székesfehérvár, Pálya-utca 28.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart:

a legegyszerűbbtől a legfinomabb
kivitelig minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: rüpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetések, sajtóanyagok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyek, meghívók, oljegyzelek és es-
ketési tudósítások, számlák, címkék,
stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek tetszés szerint fűzve vagy
bekötve szállíthatnak. Hivatalos le-
vélpapírok és borítékok, okmányborí-
tékok mindenféle alakban és színben.
Egy és négyvonalas csinos vizsgala-
pok, tetszészerinti mennyiségben. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
íródal, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61